

Tisztelt Olvasók!

A filoxérvész után gyakorlatilag a teljes magyarországi szőlőkultúrát újra kellett telepíteni ellenálló fajtákkal.

Az ily módon újraélesztett és méltán világhírűvé lett magyar bort egy újabb „vész”, a szocializmus időszakának „kommerszialisáló” termelési filozófiája kis híján újra „letörölte a térképről”. Az állami „borászat” begyűjtő autói járták a vidéket és mindössze két szempont szerint vették át a mustot: milyen színű és mennyi a mustfoka – függetlenül attól, hogy ez a mustfok mi módon alakult ki (pl. répacukortól, izocukortól). Meg is született a városi legenda: „Megjelenik a borász, hozza a tablettákat,

bedobálja a lébe, és már kész is a bor.” Nem volt ez akkor sem igaz, de a közvélekedésben máig tartja magát a történet. Jól példázza ezt a korabeli vicc: „A haldokló gazda magához hívhatja a fiát. Fiam, elárulom neked a családi titkot. Mi az, apám? Mire az öreg suttogásra fogja a szót: Tudod, fiam, szőlőből is lehet bort készíteni.”

Csak viszonylag kevesek „élték túl” ezt az időszakot – gondolok itt például Tokajra, a szőlészeti-borászati kutatóhelyekre, no meg az állami borászatban is születtek jó borok. Mindenesetre a mennyiségi szemlélet megelőzte a minőséget.

Szót kell ejtenem a homokos területekre telepített szőlőkről. Ezeket eredetileg azzal a megfontolással hozták létre, hogy a terület nem alkalmas mezőgazdasági kultúrák telepítésére, de a talajt valamivel mégis meg kell kötni. A szőlő képes megélni ott is: nosza, telepítsünk szőlőt! Sokan lebecsülik ezeket a területeket, pedig például a legkitűnőbb pezsgő-alapanyag, a sárféher szőlő is ezeken a területeken tenyészik. (Jelzem, az „Izsáki Arany Sárféher” az Európai Unióban is bejegyzett hungarikum!)

A rendszerváltás körüli időszakban kezdődött a minőségi borászat újjáéledése, részben a tradicionális borászcsaládok, részben új szereplők megjelenésének jóvoltából. A mennyiségi szemlélet helyét a magyar sajátosságoknak sokkal inkább megfelelő minőségi szemlélet vette át. Az elkötelezett, nagy szakmai tudással rendelkező emberek, úgy tűnik, sikerrel veszik fel a harcot a magyar bor legnagyobb ellenségeivel – a „tablettá mítoszával”, a jelentős uniós pénzekkel támogatott szőlőirtással, a „kannás bor-átokkal”, s talán a borral kapcsolatos törvények által előírt, iszonyú súlyos adminisztrációs kötelezettségekkel is, bár utóbbiak sajnos szükségszerűek, a borhamisítás és illegális import okából.

A Magyar Kémikusok Egyesülete, a Kémia Nemzetközi Éve célkitűzésével karöltve, zászlajára tűzte, hogy az élet minden területén – így a borászattal kapcsolatban is – elűzze a kémiát övező negatív előítéleteket. Bemutassa, hogy e szakágban mi módon segíthet – az egyébként természetesen végbemenő – folyamatok szabályozásában, ellenőrzésében.

Kérem, fogadják szeretettel ezt a különszámot.

2011. november

Tiffán Zsolt

az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottsága
Szőlészeti és Borászati Albizottságának elnöke,
tematikus számunk fővédnöke

